

СВОВОДА

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	\$10.00	One year	\$10.00
На пів року	\$5.25	Six months	\$5.25
На три місяці	\$2.75	Three months	\$2.75
В Джерсі Сіті і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	\$12.00	One year	\$12.00
На пів року	\$6.50	Six months	\$6.50
На три місяці	\$3.50	Three months	\$3.50
Число з понеділка (з англійською частинкою):		Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language suppl.)	
На рік	\$3.00	One year	\$3.00
На пів року	\$2.00	Six months	\$2.00

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "СВОВОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ВІДОКРЕМЛЕННЯ

Обидві красні конвенції американських політичних патріархів найменували своїми кандидатами на президентів людей, що або особисто, або на підставі партійних програм дають запоруку, що будуть вести політику міжнародних союзів та порозуміння для обох сторін проти теперішнього ворога людства, тобто Москви. В Америці остаточно запанувало переконання, що так звані "ізоляціоністи" це вияв моральної байдужості й політичної короткозорості американців до долі волелюбних народів. Протиставленням до ізоляціонізму вважається бажання при допомозі Об'єднаних Націй довести до безпеки світу перед поневоленням.

Однак вісті, що час від часу приходять з західно-європейських та інших країн, виявляють, що бажання відокремлення себе від змагань інших народів та держав це не виключно прихильна американських ізоляціоністів, бо не звважаючи на небезпеку поневолення Совєтами, в одній та другій країні поважаються тепер вияви нехиті до співпраці з Злученими Державами Америки, ніби то з уваги на те, що конфлікт між Сходом і Заходом це не так європейська, як американська справа.

Корейська війна це класичний приклад такого наставлення. Оборона Корей давала їй час нагоди виявити практичне потребу підтримки для збройної безпеки. Теоретично цілий військовий світ зважився за потребу стримання комуністичної агресії, а Об'єднані Нації ухвалили організувати відповідну військову допомогу. Не можна сказати, щоб усі європейські держави були такі слабкі, щоб не могли дати належної відсічі спільному ворогові людської волі. А все ж таки, коли прийшлося до організації військової сили, то сама Велика Британія заважала, чи піти солідарно з Америкою в оборону Корей. Серед британських провідних політиків виявилися одверті голоси, які вказували на прихильність до північних корейців і китайських комуністів. Такі симпатії залишилися ще й тепер, коли на місці Клементі Атті став прем'єром Вінстон Черчилль.

Коли Черчилль минулої зими відвідав Америку, то повернувшись домів проголосив, що на випадок, як комуністи почнуть на велику скало похід проти Заходу, Британія "дасть швидку й рішучу та видатну відповідь". Серед британських лейббурістів повстав тоді спротив проти зміни британської політики в Корей. Ще замітніше дався чути вибух негодунства лейббурістів після недавнього бомбардування літаків Об'єднаних Націй північно-корейських електричних над рікою Ялу. Так виглядає, що у Великій Британії партія лейббурістів волила б радше побачити перемогу комуністичних сил, щоб не допустити до перемоги американсько-аліантських сил.

Вагання французьких патріотів вказує на подібні

я на німцях, хоч би коштом своєї власної незалежності.

Оці приклади, як це само собою очевидно, дають приклад американським ізоляціоністам підносити раз-у-раз голову і твердити, що Америка дасть собі раду сама з ворогами. Це у свою чергу дає приклад європейським і іншим ізоляціоністам твердити, що спір між Заходом і Сходом це справа самооборони Америки. Заключення таке, що всі чинники, що розуміють небезпеку поневолення світу московським комунізмом мусять стати солідарно для стримання а то й відбиття цієї небезпеки.

Іван Кедрик

7,000 Поляглих за ідею

Битва під Бродами була зачарована тим самим мраковинням, що окутувало в опіні українського заходу всю проблему Української Дивізії: це мряковиння складалося з українського примітивізму, перебіжачого з ворожою пропагандою. Автор цих рядків належав до найбільшніх скептиків у відношенні до самої концепції Дивізії в період її творення і ще нині, читаючи систематизовані та списані на папері всі аргументи "за", не є переконаний в їхній політичній доцільності. І питання тієї доцільності залишилися в українській історіографії питанням відкритим, бо завжди будуть українські історики та політичні письменники, що будуть присидуватися до аргументів за створення Дивізії у 1943 році, і завжди будуть інші, що протиставлятимуть контраргументи. Обидва табори напевно орудуватимуть аргументом так: Бродів: Чи сім тисяч трупів, що засипали поля під Бродами, це доцільний засіб закріплення ідеї, яка надалі має просвічувати сучасному й грядущим українським поколінням, — чи треба було передбачувати можливість такої трагедії і не ризикувати їй? Але всі ці історично-теоретичні суперечки не порушують ні на одну йоту історичної правди: що дійсно і українські творці Дивізії Галицького і всі її учасники, включно з тими, що полягли під Бродами і тими, що її пережили, керувалися в своїх діях виключно українською рідною ідеєю, що всі вони діяли в добрій вірі українських патріотів та що всі їх сднали та сама ідея, яка єднає всіх нас, увесь свідомий український національно-політичний світ і ввесь український державно-здобний нарід.

І ця правда така безспірна, що чим далі відати битви під Бродами, тим вона яскравіше, бо німецька воєнна цензура задала і цей погром, що стався — як виходить з найавторитетнішого з'ясування початку штабу Української Дивізії на сторінках названої книжки — головно з вини німецького верховного командування, тероризованого фюрерським неумом, що вважав себе "геніальним стратегом". Трохи пізніше, вже після закінчення війни,

боронив чести Української Дивізії на сторінках "Свободи" (три статті п. з. "Дивізія Галицька") проти баламутства "коллабораціонізму" та звичайних наклепів, "погромництва", опертих частинно на свідомій злості, частинно на жалюгідному незнанні фактів. Можна тільки з найбільшим вдоленням ствердити, що у відношенні до Дивізії, як цілості, та у відношенні до її колишніх членів, нема вже сьогодні в українському громадстві різниці думок: що ідейно-моральної вартості та високих бойових чеснот тієї військової формации. І в не-українському світі прийшла вже переоцінка давнього огулу, що її треба поглиблювати.

Нема в політиці ніяких твердих фетишів тактичного характеру, як нап., "В усіх умовах часі і за всяку ціну зброю". Або, погодімся, цей фетиш є шонайбільше дискусійний. Але існують в політиці тверді фетиші моралі. До них належить: В усякому часі і при всяких умовах керуватися завжди рідною расією і ніколи не тягнутися у хвості чужих інтересів. І коли перша, вгорі наведена асада, застосована у випадку Дивізії, залишається дискусійною, то друга, застосована теж в історії Дивізії, не підлягає дискусії. І не підлягає дискусії коначність культу тієї жертвенності, що найбільшою ціною, яку хто може дати — ціною власного життя — документує вірність рідній визвольній ідеї. Ми мали під Бродами величезну маніфестацію вірності цієї ідеї. Таку величезну і таку трагічну маніфестацію, що заслуужила собі на вічну пам'ять в українському народі. І тому добре діється, що Об'єднані 6. воляків-українців в 3ДА святкують роковини битви під Бродами окремими сходами.

Треба, щоб цей звичай підхопили всі Відділи цієї організації та підтримували його щорічно. Добре діється, що продовжує існувати Братство колишніх Воляків і Української Дивізії, що воно осуває свою клітину також в 3ДА і що на цьому ґрунті також плематичне традицію, кров'ю записану на Брідських полях. Бій під Крутами також був із військового погляду недовіданий і проти висиски Студентського Куреня з Києва в січні 1919 року виявився було командування Корпусу Січових Стрільців у Києві, — а проте Крути стали українською святістю. І мають стати нею Бродів! І Бродів мають дістати свою легенду, що її не дасть ніхто з малих! І культ пам'яті семи тисяч босників, що впади під Бродами, має заступити прапор, що його не мала Дивізія! І цей культ має іти з роду в рід і "БРОДІВ" будуть виписані колись такими самими великими літерами у догудому списку боїв, як ішими будуть виписані в Українському Пантеоні інші славі битви, що в них боролися і гинели українські воїни. З погляду культу ідеї і тих, що за неї дали своє життя, не грас ролі, чи битва була виправана чи програана, чи це була перемога чи погром, чи треба було її, чи ні. Вона

сам носить тільки жупан та криву шаблюку та кинджал, підписує накази тільки гусячим пером, та здавалось би нічого в тому злого немає, але знову ж — "отаман". Заарештований з наказу ген. Василя Тютюнника на ст. Жмеринка. Арешт перепровадив полк. Чоботарів. Під час арешту зівстав ранений (став опір) та позбавляється одного ока. В пізнішому часі лежав у шпиталі в місті Жмеринка та припадково був забитий своїм джурою під час розлагодження пістолі. Промедивши "отаманів" тут не задуго — а мали ми їх під достатком.

З "отаманом" Волохом — авторів цих рядків прийшло спіткати в 1922 році в Харкові, останній був там командантом Сельбудо (Селянський будинок). Волох жалував своїх вчинків. На жалі протверезіння та каяття прийшло за пізно. Пізніше цей "отаман" був розстріляний червоними.

Рік 1929-1939

Б'ючись до останнього на бою за кожний метр так дорогої нам землі, притиснена та осамотнена, всіма забута та зраджена поляками, здала, як і перед тим, лише на власні сили — Українська Армія, відходить за Збруч, під натиском всіх далеко переважаючих московсько-большевицьких сил.

Старшини залишаються на своїх постах. За Збручем налічимо вчорашніми союзниками — поляками армія беззбройною.

Українська армія, розміщена на теренах Польщі в так званих таборах "інтернованих". Старшини не впадають на дусі та кують свою волю для продовження боротьби за незалежність. Як не були тяжкі умови нашого життя, то все таки, що до 1924 року зберегли вони не тільки свої форми та військову дисципліну в цих формаціях але і поповнювали свої знання в набутому досвіді визвольної боротьби. Згадуо тут хоч би про курси штабних старшин в таборі Каліш. Там, в надзвичайно тяжких умовах, старшинство пішло на приказ нашої командувача здобувати та поповнювати свої знання. Професура наша була в таких же тяжких умовах як і старшини. Наше старшинство показало себе і на полі культурного життя. Силами наших старшин організується по таборах видавництво та починають видаватись журнали та газети, що були добре редактовані та стояли на високому літературному рівні.

Редакторами та співробітниками цих газет та журналів були ніхто інший тільки наші

ПРАВДА ПРО ГЕНЕРАЛА КРАСНОВА

Один з провідників Ліги за народну свободу, що прихвизав з Нью Йорку до Мюнхену, висловив у Мюнхені доповідь: "Національне питання і завдання російської демократії". Коли присутні на доповіді козаки почали ставити доповіді дачеві питання, то він окреслював ген. Краснова, як німецького наймита та як зрадника, що відмовився підпорядкувати козацькі ген. Власову.

Таким чином поставила розбіжність в оцінці постаті покійного ген. Краснова, — для росіян він наймит, а для козаків — дійсний козацький патріот, що загинув, як і багато інших патріотів, в московській катівні.

Усім відомо, що ген. Краснов написав декілька десятків повістей і романів, що їх перекладено на 39 чужих мов. Він був дуже популярний не тільки серед емігрантів, але й серед чужинців, а доходи з його творів дозволили йому купити віллу біля Берліну, де він жив спокійно, підтримувавши товариські зносини з багатьма визначними особами — також чужинцями. Минуле його було чесне й героїчне своєю завзятою боротьбою проти червоних напасників на його рідний Дон, де він гідно тримав отаманський пернач.

У своєму житті Краснов ішов історичним шляхом не долі козацького народу, віддавши майже все своє життя служінню Росії, й лише на схилку літ своїх приєднується до рідного народу. Цього ніяк не можуть пробачити йому росіяни, які хотіли б, щоб він був їхнім цілком.

Про це Краснов сам так висловився: "Більше, як п'ятдесят років, пістоліття віддаю я на служіння Росії, її славі, честі, великодержавності, — майже сорок років прожив я в Петербурзі й четвертину віку тут, за кордоном. А своїм рідним козакам, я, можливо, й десяти років не прослужив. На Дону, на Козацьких землях не доводилося бувати часто. Але ж я козак, природний козак і повинен хоч би залишок літ своїх віддати своєму рідному Козацтву".

І старий отаман взяв на себе керівництво козаками не як "німецький наймит", не як "зрадник", а як щирий козацький патріот. Становище голови козацької армії погодився зайняти лише тоді, коли переконався, що цього бажають і козаки на його батьківщині, звідки до нього прибували делегації козацької, що пам'ятали Краснова ще як Отамана.

Ген. Краснов залишався на сторожі козацьких інтересів й тоді, коли, з волі Гімлера, ген. Власов отримав можливість організувати РОА (Російську визвольну армію). Ген. Власов бажав використати великі козацькі з'єднання. Німецька влада також робила

була в, в ній боролися українські воїни і старшини, боролися з думкою про Україну і їм належить за те наш доземний поклін та вдячність Україні.

натиск і погрози, щоб підпорядкувати козацькі Власову. Після того, як ген. Краснов відмовився підпорядкувати козацькі ген. Власову, власовський пропагандистський апарат розпочав гостру акцію проти козацької. У відповідь на це, ген. Краснов звернувся до ген. Власова 15 березня 1945 року з відкритим листом, де запропонував Власову, теж прилюдно відповісти на нмаку питання, від чого ген. Власов ухилився.

Ген. Краснов, м. ін. писав тоді: "Добре знавши сподівання і побажання козаків, я свідчу вам: У козацькій одній мрії — повернутися в свої козацькі Краї, покинуті там тими війсьними життями, що ним вони жили до приходу туди, большевиків."

Козаки бажать мати своє власне козацьке правління: Круг (Раду), своїх отаманів, своє правління і бути самі собі панам.

Козаки нічого не мають проти того, щоб ті, що жили й тепер живуть на їхніх козацьких землях, залишалися там жити рівноправно з козаками.

Козаки задля цього боротимуться до рішальної перемоги..."

Із низки питань, що їх отаман поставив Власову, було одне, що не втратило актуальності й досі:

"Коли Німеччина й ви з нею звільните Росію від большевиків, чи ви дозволите козакам, — так, як вони й вийшли усім козацьким народом — вернутися на кров'ю політи й більш, як п'ятдесят років боротьбою завоювані козацькі землі, чи ви запропонуєте їм оселитися дебудь в Росії?"

І далі: "Чи ви не вважаєте помилковим і шкідливим у теперішній тривожний час розколювати давні козацькі, що борються проти большевизму, тим, що створює при КОНР рівнобжнє Управління козацьких військ, незалежне від Головного Управління козацьких військ?"

Замість відповідей, Власов і його Комітет розіслали творити фінкцію представництва козацької при КОНР, куди увійшли ген. Балабан, ген. Абрамов, ген. Поляков й також Науменко, — був помічник ген. Краснова.

Ген. П. Н. Краснов міг би вирятувати своє особисте життя. Він був особистий приятель маршала Александра, писав йому листи у захист притрєчених на видачу козацької. Йому пропонували виїхати в безпечне місце, але він волів поділити долю козацької, піти з ними на страшну Голгофу, а не ратувати лише своє життя.

Він, як чесний і вірний своєму обов'язку й чести патріот загинув смертю хоробрих. Збулися його останні слова: "Козацтво мене породило й йому належить мого життя і честь".

Тож ніякі зневажання не сплямлять його чести.

І. В. Сальський

Петро Самутин, полк. Генштабу

ОРГАНІЗАЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ ЗБРОЙНИХ СИЛ ТА РОЛЯ НАШОГО СТАРШИНСТВА

Отож, після довгих вагань, були визначені в записі воєного з рядів 6. Січової Стрільської дивізії такі старшини: 1. Полковник Олексій з Київщини — розстріляний большевиками в Києві.

2. Сотник Турок з Бориславщини (Західні землі) — розстріляний большевиками в Києві.

3. Сотник Самутин — з Полтавщини.

4. Сотник Гарячко — з Херсонщини.

5. Сотник Нетреба-Кубань (Чернець в Парижі).

6. Сотник Рогозний з Полтавщини — помер в Люксембургу.

7. Поручник Скопеч — з Київщини.

Цей перший авангард виривав перед походом с. п. ген. Юрка Тютюнника та працював в підпіллі на наших східних землях підготувавши акцію повстання. Повернення цих старшин, що залишилися живими, на захід, відбулося в різних термінах. Всі вони сповнили свій обов'язок, та багато з них віддало і своє життя. Нам докладно відомі скільки розстріляно наших старшин та стрільців під Ба-

заром, а скільки ж їх полягло поза Бааром та ніхто про це не знає. Ці події скоро забуваються та ніхто про них не згадує.

Другим Зимовим походом не закінчується наша боротьба, й ця боротьба на наших землях продовжують наші старшини. Б'ються: Різник, Чорний, Чучупака, Костенко, Мордалевич, Заболотний, Водяний, Троляський, Погасій та десятки інших.

Всі перелічені тут старшини — гинуть в нерівній боротьбі або ж топляться й поніні в концетраках Москви. Нерівна та тяжка боротьба на наших східних землях так несе майже безперервно аж до 1927 року. Хто ж не знає Київських лісів на Полтавщині? Навіть тоді, коли москалі зрадинцями ліквідували Холодний яр (Чучупака), Хоцьківські ліси та їхні партизани на чолі з полковником 3. Залізної дивізії Різником — продовжують завзято безкомпромісову боротьбу, та добре даються в знаки червоним москалям та нашим поліпкам-зрадникам. Панами лісів на лівому березі Дніпра на Полтавщині були наші

старшини. Голодні, холодні, босі, та але одягнені — вони стояли до останнього на своєму пості та вмирали з усміхом на устах за нашу справу.

Хіба то не були батьки сучасної УПА? Хіба ж сучасна наша УПА не була породжена старшинами визвольних змагань 17-27 років? Може хтось скаже, що тодішні партизани та повстанці не були пов'язані з тереном та народом? Глибока невідомість та незнання дійсності. А Київський ЦУПКОМ (Центральний Український Повстанчий Комітет)? А після його ліквідації СВУ (Спілка Визвольної України)? А наш ВУСОР? Не говорю вже про те, що повстанці були пов'язані з видатними чинниками совєтського апарату в Україні та які їм багато допомагали, — про це не час тут згадувати. Чи ж не пішли наші старшини до утвореної в Харкові Школи Червоних Старшин, аби тамати змогу підготувати наші молоді кадри? Всім відомий той факт, що ці патріотичні старшини в пізнішому часі були ліквідовані москальськими большевиками. А чи ж с. п. ген. Юрка Тютюнника не пішов в Україну з вірою в те, що він знайде там опіра на тодішню УПА? Тільки підступна зрада Добротворського, одного з найбільших його співробітників — приве-

ла ген. Тютюнника до Москви на Луб'янку. Тим нашим старшинам, що в той час були в рядах Червоної армії, або ж проживали на наших землях, мусить бути відомим, що москалі-большевики в Україні утворили на той час спеціальний комітет під назвою: "Комітет по боротьбі з політичними бандитами". На чолі цього комітету стояв Ткаченко-Коліяр. А далі: мало того, що був утворений цей комітет та його філії в кожному повітовому місці та в тісному пов'язанні з місцевим УЧЕКА (Узєдніє Чрезвычайні Комісії) та ОРТОДЧЕКА (Транспортине Чрезвычайні Комісії), большевики організували відділи по "Борьбі з політичними бандитами" під назвою "ЧОН" (Часті особого призначення). Ці відділи були спеціально узброєні та випосажені. Складались лише з комуністів. Не говорю вже про те, що в районі більш загрозжених партизанами, при кожному воєнкоматі (Воєнний комісаріат), були крім того організовані спеціальні сотні по боротьбі з партизанами. Командир одної такої сотні був пов'язаний з українськими старшинами, партизанами та багато допомагав партизанам зброєю та харчами. В році 1924 був розстріляний большевиком.

Відданість нашого стар-

шинства проявилась в визвольній боротьбі не тільки з червоною Москвою, але й в боротьбі з білою Москвою.

Проявило наше старшинство велику свідомість і в боротьбі проти західного нашого сусіда. Свідомість в боротьбі з поляками за наші західні землі — була не менша як в боротьбі з червоною та білою Москвою. Бо Корпусу Січових Стрільців в районі Луцька на Волині, бо нашої артилерії за нашу другу столицю Львів, та всім відомі дії полковника Додузі зі своїми "Чортами" — ото маленькі приклади.

Не обійшлося і без чорних плям, що лягли тягарем на старшинський корпус. Це так звана та всім добре знана "Отаманія". Візирем отаманів були "прославлені" Волох та Божко. Волох, штаб-капітан російської армії, патріот, націоналіст, надзвичайної відваги, але шок, — "отаман". При Любарській катастрофі грабав держ. скарбницю та мало не полонить всіх наших міністрів, — перед цим порозумівшись з українськими "боротьбістами".

Божко, людина з вищою освітою, учитель, теж патріот, теж великий націоналіст, але "отаман". Мас прекрасно організовану частину, здисципліновану, впровадив у себе всі звичаї Запорізької Січі,

сам носить тільки жупан та криву шаблюку та кинджал, підписує накази тільки гусячим пером, та здавалось би нічого в тому злого немає, але знову ж — "отаман". Заарештований з наказу ген. Василя Тютюнника на ст. Жмеринка. Арешт перепровадив полк. Чоботарів. Під час арешту зівстав ранений (став опір) та позбавляється одного ока. В пізнішому часі лежав у шпиталі в місті Жмеринка та припадково був забитий своїм джурою під час розлагодження пістолі. Промедивши "отаманів" тут не задуго — а мали ми їх під достатком.

З "отаманом" Волохом — авторів цих рядків прийшло спіткати в 1922 році в Харкові, останній був там командантом Сельбудо (Селянський будинок). Волох жалував своїх вчинків. На жалі протверезіння та каяття прийшло за пізно. Пізніше цей "отаман" був розстріляний червоними.

Б'ючись до останнього на бою за кожний метр так дорогої нам землі, притиснена та осамотнена, всіма забута та зраджена поляками, здала, як і перед тим, лише на власні сили — Українська Армія, відходить за Збруч, під натиском всіх далеко переважаючих московсько-большевицьких сил.

Старшини залишаються на своїх постах. За Збручем налічимо вчорашніми союзниками — поляками армія беззбройною.

Українська армія, розміщена на теренах Польщі в так званих таборах "інтернованих". Старшини не впадають на дусі та кують свою волю для продовження боротьби за незалежність. Як не були тяжкі умови нашого життя, то все таки, що до 1924 року зберегли вони не тільки свої форми та військову дисципліну в цих формаціях але і поповнювали свої знання в набутому досвіді визвольної боротьби. Згадуо тут хоч би про курси штабних старшин в таборі Каліш. Там, в надзвичайно тяжких умовах, старшинство пішло на приказ нашої командувача здобувати та поповнювати свої знання. Професура наша була в таких же тяжких умовах як і старшини. Наше старшинство показало себе і на полі культурного життя. Силами наших старшин організується по таборах видавництво та починають видаватись журнали та газети, що були добре редактовані та стояли на високому літературному рівні.

Редакторами та співробітниками цих газет та журналів були ніхто інший тільки наші

старшини. Згадуо тут лише знами мені, а то: старшини — Гладкий, Битинський, Маланюк та інші. Старшини організували театр ім. Садовського. Цей театр був знаний не тільки нам, але й полякам.

Хто ж не пам'ятає хору хоружого Шабаліна та в пізнішому Дмитра Котка — сотника української армії? Цей хор складався в 80% зі старшин нашої армії та носив славу нашої пісні на цілу тогочасну Європу.

Найкраще та найбільше його пам'ятають громадяни наших західних земель. А знаменитий наш Абраменко? Де ж він витанцював свого козака, Гонтю та інші наші народні танки? Власне там в Калішському таборі інтернованих.

Найбільше хіба упертості в науці проявило наше старшинство в мистецтві. Майже 30% нашого старшинства здобули "самотужки" без жадних академії та професури — фах малювання. Ціла Польща була збита "образами" наших самоуків малювальників. Серед старшин-малювальників виразилися с. п. Деденюк що пізніше кімчас свої студії в Парижі при матеріальній допомозі славної пам'яті князя нашої церкви митрополита Андрея Шептицького. Крім Деденюка були добрими малювальниками наші старшини: По-

ІНТЕРВ'Ю З О. БОЙДУНИКОМ

Членом Проводу Українських Націоналістів та Заступником Голови Української Національної Ради.

3. Яка Ваша думка про можливість повної консолідації українських політичних сил у вільному світі?

Відповідь: Я поставив би це питання дещо інакше, а саме, які є можливості повної консолідації українських самостійницьких сил на відтинку визвольних змагань. У відповіді на це питання, знайшовся б місце також для „українських політичних сил у вільному світі“. Бож в сучасному етапі наших визвольних змагань, як „увертюри“, чи підготовки до безпосереднього вирішення бою, йдеться не лише про консолідацію „українських політичних сил у вільному світі“, але йдеться про консолідацію і суцільний визвольний фронт всього самостійницького українства, всіх українців, байдуже де вони перебувають, чи поневолені на рідних Землях, чи у вільному світі, і чи вони є оформлені, як „політичні сили“.

Під сучасну пору тактич. українським політичним центром є Державний Центр УНР, з Українською Національною Радою на чолі. Вправді консолідація в тому центрі ще не завершена. Поза тим центром ще остали два політичні угруповання а саме Організація Українських Націоналістів та Революціонерів під проводом п. Степана Бандери, і Союз Гетьманців Державників під проводом п. Данила Скоропадського. І тому треба всіх заходів доложити, щоб ті два угруповання вступили до Української Національної Ради, щоб можна тим шляхом завершити консолідацію українських політичних сил у вільному світі, а тимчасом створити один політичний, вище оцверкнений Центр. І такі можливості завершення консолідації є.

4. Яка Ваша думка про можливість консолідації між подвійними націоналістичними групами?

Відповідь: Кожна олідація між націоналістичними групами, тобто, конкретні кажучи, на сьогодні, між ОУН і ОУНР, є так само, а може й ще більше, необхідна, як консолідація між українськими націоналістичними групами.

Як я вже в горігадав, на Рідних Землях існує протибольшевицький опір, який бере участь весь український народ. Стрижнем того опору є українські націоналістичні обидво угруповання, тобто ОУН і ОУНР. Тому ПУН, а зокрема його Голова полк. Андрій Мельник, впродовж останніх десяти років намагався довести до порозуміння між ОУН і ОУНР, та консолідації, чи координації акцій тих двох організацій на Рідних Землях, але, на жаль, як до тепер, безуспішно, і то не з вини ПУН, чи його Голови. Про ті заходи і неуспіхи є вже пребагата література і я над тим не буду тут зупинятися. Все ж таки ПУН і його голова не тратає надії, що,

торока, Палій-Небто; Ефремів, Крушельницький, Гонти та інші. А скульптор Сергій Литвиненко, — з яких радів вишшов — як не з радів нашого старшинства?

Проходив час і сидження в таборах було не до знесення. Виходить наказ Головного Отамана: „Все здорове за науку!“ Цього тільки старшини й чекали. Де ж здобувати ту науку без жадних матеріальних середників? Де ж є та держава, котра прийме нас та дасть змогу вчитися? На Чехію — там вас ждуть! А тепер — як? Ніхто не має ні грошей, ні папшортів. Через зелену границю, з жінками, з дітьми, часто голодні та злегда одягнені. Дійшли до своєї впертості та енергії, при допомозі наших професорів, закінчують вищі школи. Кожен прекрасний старшина ліпшої артилерії, кінноти та інженерних військ — на нині прекрасні інженери лісовиків, агрономи, економісти, кооператори, гідротехніки та педагоги.

Наш Державний Центр на еміграції та наше командування думає також і про фахову підготовку нашого молодого старшинства. Після довгих торгів та пертратарів, вдається приділити до 50 молодих старшин до польського війська. Ці старшини проходять свій стаж та різні фахові курси в рядах польського війська. Деяким старши-

представництвом поневоленних Сосватам народів.

7. Що думаєте про акцію Керенського і тов?

На мою думку Керенський і тов. сиділи на повних 35 років зі своєю акцією. Це ж той сам п. Александер Керенський, що в 1917 році прийшов на зміну царя Миколи Романова, і мав змогу перевести ці плани, які він придумав собі тепер по 35-ти роках. Не виключене, с, що тоді ті плани були б мали сенс і успіх. Однак до того він тоді не додумався, а навпаки, його Временное Правительство, відмовило українській делегації навіть автономії для України в межах Росії. Зрештою навіть якщо б повірили сьогодні п. Керенському, то Україна давно-давно відкинула всієї федерації, з ким не будь, а в тому й з Росією, не будь її узаємостійненість, коли вона могла б свободи і суверенності рішати про свою долю, а тим самим і про федерацію, якщо того буде потрібно з яких-таких причин, які будуть відповідати інтересам українського народу і України в цілому. І це повинен собі усвідомити п. Керенський і тов. Тимеменше ми не сміємо легковажити акції п. Керенського і маючи її на увазі, ні кожному кроці і всім, в рядах законів, засобами її протиставити, щоб не допустити до можливої диверсії.

8. Як оцінюєте очолюваний адміралом Кирком Американський Комітет для визволення Народів Росії?

Моя оцінка того Комітету не може бути іншою як та, яку й дав Виконний Орган Української Національної Ради, про яку Вам відомо вже з листа-меморіалу до п. адмірала Кирка і з української самостійницької преси, та з тієї акції яку ведуть українські політичні чинники суцільним фронтом, що також відомо Вам з пресових звідомлень. Від себе мені лише додати, що для мене незрозумілим є, про яку „народи Росії“ йдеться, що й Комітет п. адмірала Кирка збирається визволити? Таж Росія має лише один народ, тобто російський, чи московський, якщо йдеться вже про точність. Інші народи, які колись належали до російської імперії, і про які тоді можна було, в політичному значенні, говорити, що це „російські народи“, як ось: українці, білорусини, поляки, грузини, вірмени, і т. д., сьогодні, по революції в 1917 році, коли то російська імперія безповоротно розпалася, з своїми власними народами, зі своїми державами проголошеними тоді, в часі тієї революції, байдуже що сьогодні насильно, проти їхньої волі, федеровані в єврейському союзі, в склад якого входять також та держава російська, чи московська народу або т. зв. РСФСР. Не припускаю навіть, щоб Комітет адмірала Кирка мав намір відреставувати колишню російську імперію, або продовжувати насильство московської РСФСР. Над іншими народами, що сьогодні змагаються до привернення суверенності своїм держа-

ми, ходять на курси Штабових Старшин в Каліші.

Набуваючи освіту та громадський стаж, наше старшинство починає кристалізуватися і політично та виробляти свої погляди. Під впливом оточення та своїх професорів прихильються або радше „оприділюють“ себе до того чи іншого політичного угруповання. Цей процес „оприділення“ помітний дуже на теренах Чехії.

Тут і розпочалися сварки (навіть між буйними приятелями по зброї), та захисти партійних інтересів та будова України на різні лади та способи, в залежності від того яку рецепту на виборення нашої незалежності „приподилює“ новоспеченому старшині-партійцеві його партія.

Будемо вірити в те, що постане в свій час єдина старшинська родина та єдиний старшинський корпус — організація. Наші політичні переконання не можуть бути для того перешкодою.

Схилиючи голову перед жертвами нашого старшинства поляглих в боротьбі за нашу незалежність, як і тих старшин, котрі в тяжких умовах продовжують боротьбу та віддають своє життя в рядах нашої героїчної УПА, ми сміливо станемо перед судом історії та наших нащадків. Свій святий обов'язок українське старшинство сповнило та сповнить його до кінця.

вам, і зрівнянню союзу, з РСФСР. Але назва Комітету „для визволення Народів Росії“ та деякі практичні потягнення того Комітету, могли б вказувати на те, що є небезпека, що той Комітет змагає, інакше, до реставрації російської імперії, байдуже в якій формі, хочби й федеративній, яка вже сьогодні існує у формі Советського Союзу, та продовжування насильства над тими народами, які існує сьогодні зі сторони РСФСР з її ВКП.

Тим, які творять такий Комітет, а в тому й п. адмірал Кирка, треба мати на увазі, одну кардинальну річ, а саме, що поневолені РСФСР/Республікою народи з їхніми державними, що входять сьогодні в склад СССР, від трьох десяти років змагаються і кривавляться, та понесли мільйонів людських жертв, не лише за усунення режиму, але також, і то в першу чергу, за привернення суверенності їхнім державам, і зрівнянню союзу з московським державою, байдуже яка буде форма тієї держави, чи сьогоднішня РСФСР, чи Керенського, чи Романових! І як до того Комітет адмірала Кирка, який небуд і інші того рода Комітети, не усвідомляють собі тієї істини, і не будуть в тому напрямі практично діяти, так довго вони не знайдуть прихильності і співпраці народів поневоленних сьогодні в СССР! Ось така моя оцінка того Комітету.

9. Чи існують будь-які можливості створення одного солідарного визвольного фронту всіх поневоленних Московською народів?

Тому, що солідарний визвольний протибольшевицький фронт всіх поневоленних Московською народів, для перемоги над ворогом, є необхідним, тим самим існують можливості його створення, бож що є необхідним, мусить бути й можливістю, а тим більше коли воно залежить від людської доброї волі. Поза тим, що вже існують деякі протибольшевицькі осередки поневоленних Московською народів, як відомо, Виконний Орган Української Національної Ради, що в 1951 році почав організувати черговий такий осередок, який, як мені відомо, успішно розвивається і маймо надію, що він розвинується і завершиться, та найближчим часом з'явиться співпраця з іншими дотеперішніми такими осередками, й тимчасовим створений буде суцільний визвольний протибольшевицький фронт поневоленних Московською народів.

10. Який є Ваш погляд на заходи життів в пресі, під адресою українців в протидієвських ексцесах, чи навіть погромах?

Відповідь: Ваше питання є незвичайно делікатне і складне. Щоби на це питання об'єктивно відповісти, ми мусимо собі щиро і одверто сказати і усвідомити, що у всіх, а зокрема європейських, народів, були і є елементи, які, з тих чи тих причин, як чи так, ворожо наставляли проти життів. Ми тут не будемо зупинятися над фактами таких ексцесів, а навіть погромів. Не можна скривати того факту, що й в українському народі знаходилися, чи може, ще й сьогодні знаходяться, так як у інших народів, такі, ворожо до життів наставляли, елементи. Про причини такого наставляння тут також не будемо зупинятися, ані їх аналізувати. Але рішуче треба застеретити проти того, що українці колисьнебудь, і донебуть намірено організували протидієвські ексцеси, чи погроми, і мені про це не відомо. Навпаки, навіть тоді, коли в тридцятих роках цього століття, впродовж шаллих протидієвських ексцесів і погромів в гітлерівській Німеччині і єврейській Польщі, ніхто інший лише Українські Націоналісти (ОУН), в 1937 році на сторінках своєї газети „Голос“, що виходив у Львові, в статті п. н. „По похилій площі“, за повним моїм підписом, виступили проти тих протидієвських ексцесів, доказували їх безглуздість і неморальність, де м. інш. написано: „борімся з комуністами а не зі жидками, — борімся з комунізмом а не з жидством“. Цю статтю, разом з тим закликом українських націоналістів, негайно передрукувала вся українська самостійницька преса, що виходила тоді у Львові, а також жидівська газета „Хвіля“, яка також виходила у Львові, ставляючи це становище українських націоналістів, а за ними й українського народу, як зразок моральності і правопорядку у відношенні до жидів. І тому сьогоднішні за-

ВІСТІ З Н. Т. Ш.

Доповідь проф. д-ра О. Оглоблін на тему: „До проблеми іконографії Гетьмана Івана Мазепи“.

Проф. Оглоблін виголосив доповідь на повноту тему дня 7 червня 1952.

На початку доповіді прелегент відзначив вагу самої проблеми. Природний інтерес до іконографії одного з найвидатніших діячів історичної України — з одного боку, й наявність суперечливих думок у науковій літературі з приводу автентичності відомих портретів Гетьмана Мазепи (при цьому прелегент подав огляд відповідної наукової літератури XIX-XX ст.) — з другого боку, — вимагають нового, спеціального дослідження цієї проблеми, чому певною мірою, сприяє відкриття в останніх десятиліттях нових портретів Мазепи, а також документальних описів зовнішності Гетьмана, що їх зробили були сучасники.

Проф. О. Оглоблін докладніше спинався на зображенні „лицаря з бубликом“ на гравюрі Л. Тарасовича 1695 року, що його проф. В. Січинський вважав за автентичний портрет Гетьмана Мазепи (див. „Україна“, ч. 3, 4, 5, Париж 1950-51). Доповідач не погоджується з цією думкою й подає відповідні аргументи проти неї (головне, брак фамільного герба Гетьмана на гравюрі українського мистця). Проф. Оглоблін вважає також, що на відомій Покровській іконі Покрови вображений не Мазепа, а Гетьман Іван Скоропадський.

На думку доповідача, проблема іконографії Мазепи — передусім проблема методологічна. Треба спочатку встановити безсумнівний тип зображення Гетьмана певної доби, шляхом дослідження відповідного кола портретів, історично й хронологічно документованих та узгоджених з документальними даними про зовнішній вигляд Мазепи. Зокрема, доповідь надає особливого значення свідченням представників вищої української старшини — сучасників Гетьмана Мазепи, які згадували ліпніше, що Мазепа був „волосом рудим, доволі як і з борою“. Цьому описові цілком відповідає група портретів Гетьмана, датованих приблизно 1699-1704 роками. Це:

1) рельєфне зображення Мазепи на дзвіні „Голуб“, роботи славновісницького майстра Карпа Балашевича, р. 1699 (цей дзвін Мазепа офірував Батуринській Воскресенській Церкві, а згодом він був переданий до Домницького монастиря, коло Чернігова, де його було знайдено в кінці 1920-их років); 2) портрет Гетьмана в Літопису Величкого; 3) портрет Мазепи в Плігаторському замку в Галичині; 4) гравюрований портрет в журналі „Дієвропейська Фама“, р. 1704. Досить аиставити ці чотири (здебільшого сучасні) зображення Мазепи, щоб переконатися, що в них масо, справді, автентичний портрет Гетьмана. Відомі зображення Мазепи на гравюрах І. Мігури 1706 р. і Д. Галюковського р. 1708, подані в умовно алегоричному трактуванні, також належать до цього типу (крім хіба борою). З другого боку, традиція „бородатого“ Мазепи збереглася в Польщі XVIII ст. (зловисла польська карикатура на Мазепу коло

Дотеперішня політика, чи, краще кажучи, постава УКД, до деяких українських внутрішніх питань, чи чинників, була незрозуміла, і вона, щиро кажучи, дещо ускладнювала внутрішні ладнання, чи навіть виступи на зовні суцільним фронтом. Все це ми брали на рахунок неінформованості кругів і самого УКД, про деякі справи, зокрема про опірність і його форми на Рідних Землях. П'ятий Конгрес УКД, дає підстави припускати, що УКД, наближається до дійсності в тих питаннях, і маймо надію, що він остаточно наблизиться, і деякі резолюції наступного шостого Конгресу будуть ще виразніші, як п'ятого Конгресу.

12. Які Ваші плани на час побуту в ЗДА?

Перш усього маю намір відвідати всіх моїх приятелів і знайомих, а рівночасно з тим, як член Проводу Українських Націоналістів, що є рівночасно заступником Голови УНР, хотів би відвідати більшій скупчення як осередки українців, що цікавляться визвольними справами і стійкі й морально й матеріально допомагають, щоб їх поінформувати про сучасний стан тих визвольних змагань, так на Рідних Землях, як і на еміграції, а також, щоб вислухати й їх думку і міркування відносно того стану і змагань.

13. Які Ваші побажання до американських українців?

Мої побажання до американських українців дуже скромні, а саме, щоб вони, виконували свої обов'язки суспільства, як і всі громадяни, і користуючись з прав громадянства, не забували „чиї вони діти“, та „ким, з чим закутий“ їхній національно-матеріальний пеня, який в судорогах змагається за своє виживання, щоб вони тому своєму національно-матеріальному пеневі допомогли в тих змаганнях, щоб він міг на своїй землі жити і розвиватися так свободно, як американський українець живе і розвивається на вільній землі Вашингтона!

(Закінчення)

ВІСТІ З Н. Т. Ш.

Доповідь проф. д-ра О. Оглоблін на тему: „До проблеми іконографії Гетьмана Івана Мазепи“.

Проф. Оглоблін виголосив доповідь на повноту тему дня 7 червня 1952.

На початку доповіді прелегент відзначив вагу самої проблеми. Природний інтерес до іконографії одного з найвидатніших діячів історичної України — з одного боку, й наявність суперечливих думок у науковій літературі з приводу автентичності відомих портретів Гетьмана Мазепи (при цьому прелегент подав огляд відповідної наукової літератури XIX-XX ст.) — з другого боку, — вимагають нового, спеціального дослідження цієї проблеми, чому певною мірою, сприяє відкриття в останніх десятиліттях нових портретів Мазепи, а також документальних описів зовнішності Гетьмана, що їх зробили були сучасники.

Проф. О. Оглоблін докладніше спинався на зображенні „лицаря з бубликом“ на гравюрі Л. Тарасовича 1695 року, що його проф. В. Січинський вважав за автентичний портрет Гетьмана Мазепи (див. „Україна“, ч. 3, 4, 5, Париж 1950-51). Доповідач не погоджується з цією думкою й подає відповідні аргументи проти неї (головне, брак фамільного герба Гетьмана на гравюрі українського мистця). Проф. Оглоблін вважає також, що на відомій Покровській іконі Покрови вображений не Мазепа, а Гетьман Іван Скоропадський.

На думку доповідача, проблема іконографії Мазепи — передусім проблема методологічна. Треба спочатку встановити безсумнівний тип зображення Гетьмана певної доби, шляхом дослідження відповідного кола портретів, історично й хронологічно документованих та узгоджених з документальними даними про зовнішній вигляд Мазепи. Зокрема, доповідь надає особливого значення свідченням представників вищої української старшини — сучасників Гетьмана Мазепи, які згадували ліпніше, що Мазепа був „волосом рудим, доволі як і з борою“. Цьому описові цілком відповідає група портретів Гетьмана, датованих приблизно 1699-1704 роками. Це:

1) рельєфне зображення Мазепи на дзвіні „Голуб“, роботи славновісницького майстра Карпа Балашевича, р. 1699 (цей дзвін Мазепа офірував Батуринській Воскресенській Церкві, а згодом він був переданий до Домницького монастиря, коло Чернігова, де його було знайдено в кінці 1920-их років); 2) портрет Гетьмана в Літопису Величкого; 3) портрет Мазепи в Плігаторському замку в Галичині; 4) гравюрований портрет в журналі „Дієвропейська Фама“, р. 1704. Досить аиставити ці чотири (здебільшого сучасні) зображення Мазепи, щоб переконатися, що в них масо, справді, автентичний портрет Гетьмана. Відомі зображення Мазепи на гравюрах І. Мігури 1706 р. і Д. Галюковського р. 1708, подані в умовно алегоричному трактуванні, також належать до цього типу (крім хіба борою). З другого боку, традиція „бородатого“ Мазепи збереглася в Польщі XVIII ст. (зловисла польська карикатура на Мазепу коло

Дотеперішня політика, чи, краще кажучи, постава УКД, до деяких українських внутрішніх питань, чи чинників, була незрозуміла, і вона, щиро кажучи, дещо ускладнювала внутрішні ладнання, чи навіть виступи на зовні суцільним фронтом. Все це ми брали на рахунок неінформованості кругів і самого УКД, про деякі справи, зокрема про опірність і його форми на Рідних Землях. П'ятий Конгрес УКД, дає підстави припускати, що УКД, наближається до дійсності в тих питаннях, і маймо надію, що він остаточно наблизиться, і деякі резолюції наступного шостого Конгресу будуть ще виразніші, як п'ятого Конгресу.

12. Які Ваші плани на час побуту в ЗДА?

Перш усього маю намір відвідати всіх моїх приятелів і знайомих, а рівночасно з тим, як член Проводу Українських Націоналістів, що є рівночасно заступником Голови УНР, хотів би відвідати більшій скупчення як осередки українців, що цікавляться визвольними справами і стійкі й морально й матеріально допомагають, щоб їх поінформувати про сучасний стан тих визвольних змагань, так на Рідних Землях, як і на еміграції, а також, щоб вислухати й їх думку і міркування відносно того стану і змагань.

13. Які Ваші побажання до американських українців?

Мої побажання до американських українців дуже скромні, а саме, щоб вони, виконували свої обов'язки суспільства, як і всі громадяни, і користуючись з прав громадянства, не забували „чиї вони діти“, та „ким, з чим закутий“ їхній національно-матеріальний пеня, який в судорогах змагається за своє виживання, щоб вони тому своєму національно-матеріальному пеневі допомогли в тих змаганнях, щоб він міг на своїй землі жити і розвиватися так свободно, як американський українець живе і розвивається на вільній землі Вашингтона!

(Закінчення)

ВІСТІ З Н. Т. Ш.

Доповідь проф. д-ра О. Оглоблін на тему: „До проблеми іконографії Гетьмана Івана Мазепи“.

Проф. Оглоблін виголосив доповідь на повноту тему дня 7 червня 1952.

На початку доповіді прелегент відзначив вагу самої проблеми. Природний інтерес до іконографії одного з найвидатніших діячів історичної України — з одного боку, й наявність суперечливих думок у науковій літературі з приводу автентичності відомих портретів Гетьмана Мазепи (при цьому прелегент подав огляд відповідної наукової літератури XIX-XX ст.) — з другого боку, — вимагають нового, спеціального дослідження цієї проблеми, чому певною мірою, сприяє відкриття в останніх десятиліттях нових портретів Мазепи, а також документальних описів зовнішності Гетьмана, що їх зробили були сучасники.

Проф. О. Оглоблін докладніше спинався на зображенні „лицаря з бубликом“ на гравюрі Л. Тарасовича 1695 року, що його проф. В. Січинський вважав за автентичний портрет Гетьмана Мазепи (див. „Україна“, ч. 3, 4, 5, Париж 1950-51). Доповідач не погоджується з цією думкою й подає відповідні аргументи проти неї (головне, брак фамільного герба Гетьмана на гравюрі українського мистця). Проф. Оглоблін вважає також, що на відомій Покровській іконі Покрови вображений не Мазепа, а Гетьман Іван Скоропадський.

На думку доповідача, проблема іконографії Мазепи — передусім проблема методологічна. Треба спочатку встановити безсумнівний тип зображення Гетьмана певної доби, шляхом дослідження відповідного кола портретів, історично й хронологічно документованих та узгоджених з документальними даними про зовнішній вигляд Мазепи. Зокрема, доповідь надає особливого значення свідченням представників вищої української старшини — сучасників Гетьмана Мазепи, які згадували ліпніше, що Мазепа був „волосом рудим, доволі як і з борою“. Цьому описові цілком відповідає група портретів Гетьмана, датованих приблизно 1699-1704 роками. Це:

1) рельєфне зображення Мазепи на дзвіні „Голуб“, роботи славновісницького майстра Карпа Балашевича, р. 1699 (цей дзвін Мазепа офірував Батуринській Воскресенській Церкві, а згодом він був переданий до Домницького монастиря, коло Чернігова, де його було знайдено в кінці 1920-их років); 2) портрет Гетьмана в Літопису Величкого; 3) портрет Мазепи в Плігаторському замку в Галичині; 4) гравюрований портрет в журналі „Дієвропейська Фама“, р. 1704. Досить аиставити ці чотири (здебільшого сучасні) зображення Мазепи, щоб переконатися, що в них масо, справді, автентичний портрет Гетьмана. Відомі зображення Мазепи на гравюрах І. Мігури 1706 р. і Д. Галюковського р. 1708, подані в умовно алегоричному трактуванні, також належать до цього типу (крім хіба борою). З другого боку, традиція „бородатого“ Мазепи збереглася в Польщі XVIII ст. (зловисла польська карикатура на Мазепу коло

Дотеперішня політика, чи, краще кажучи, постава УКД, до деяких українських внутрішніх питань, чи чинників, була незрозуміла, і вона, щиро кажучи, дещо ускладнювала внутрішні ладнання, чи навіть виступи на зовні суцільним фронтом. Все це ми брали на рахунок неінформованості кругів і самого УКД, про деякі справи, зокрема про опірність і його форми на Рідних Землях. П'ятий Конгрес УКД, дає підстави припускати, що УКД, наближається до дійсності в тих питаннях, і маймо надію, що він остаточно наблизиться, і деякі резолюції наступного шостого Конгресу будуть ще виразніші, як п'ятого Конгресу.

12. Які Ваші плани на час побуту в ЗДА?

Перш усього маю намір відвідати всіх моїх приятелів і знайомих, а рівночасно з тим, як член Проводу Українських Націоналістів, що є рівночасно заступником Голови УНР, хотів би відвідати більшій скупчення як осередки українців, що цікавляться визвольними справами і стійкі й морально й матеріально допомагають, щоб їх поінформувати про сучасний стан тих визвольних змагань, так на Рідних Землях, як і на еміграції, а також, щоб вислухати й їх думку і міркування відносно того стану і змагань.

13. Які Ваші побажання до американських українців?

Мої побажання до американських українців дуже скромні, а саме, щоб вони, виконували свої обов'язки суспільства, як і всі громадяни, і користуючись з прав громадянства, не забували „чиї вони діти“, та „ким, з чим закутий“ їхній національно-матеріальний пеня, який в судорогах змагається за своє виживання, щоб вони тому своєму національно-матеріальному пеневі допомогли в тих змаганнях, щоб він міг на своїй землі жити і розвиватися так свободно, як американський українець живе і розвивається на вільній землі Вашингтона!

(Закінчення)

ВІСТІ З Н. Т. Ш.

Доповідь проф. д-ра О. Оглоблін на тему: „До проблеми іконографії Гетьмана Івана Мазепи“.

Проф. Оглоблін виголосив доповідь на повноту тему дня 7 червня 1952.

На початку доповіді прелегент відзначив вагу самої проблеми. Природний інтерес до іконографії одного з найвидатніших діячів історичної України — з одного боку, й наявність суперечливих думок у науковій літературі з приводу автентичності відомих портретів Гетьмана Мазепи (при цьому прелегент подав огляд відповідної наукової літератури XIX-XX ст.) — з другого боку, — вимагають нового, спеціального дослідження цієї проблеми, чому певною мірою, сприяє відкриття в останніх десятиліттях нових портретів Мазепи, а також документальних описів зовнішності Гетьмана, що їх зробили були сучасники.

Проф. О. Оглоблін докладніше спинався на зображенні „лицаря з бубликом“ на гравюрі Л. Тарасовича 1695 року, що його проф. В. Січинський вважав за автентичний портрет Гетьмана Мазепи (див. „Україна“, ч. 3, 4, 5, Париж 1950-51). Доповідач не погоджується з цією думкою й подає відповідні аргументи проти неї (головне, брак фамільного герба Гетьмана на гравюрі українського мистця). Проф. Оглоблін вважає також, що на відомій Покровській іконі Покрови вображений не Мазепа, а Гетьман Іван Скоропадський.

На думку доповідача, проблема іконографії Мазепи — передусім проблема методологічна. Треба спочатку встановити безсумнівний тип зображення Гетьмана певної доби, шляхом дослідження відповідного кола портретів, історично й хронологічно документованих та узгоджених з документальними даними про зовнішній вигляд Мазепи. Зокрема, доповідь надає особливого значення свідченням представників вищої української старшини — сучасників Гетьмана Мазепи, які згадували ліпніше, що Мазепа був „волосом рудим, доволі як і з борою“. Цьому описові цілком відповідає група портретів Гетьмана, датованих приблизно 1699-1704 роками. Це:

1) рельєфне зображення Мазепи на дзвіні „Голуб“, роботи славновісницького майстра Карпа Балашевича, р. 1699 (цей дзвін Мазепа офірував Батуринській Воскресенській Церкві, а згодом він був переданий до Домницького монастиря, коло Чернігова, де його було знайдено в кінці 1920-их років); 2) портрет Гетьмана в Літопису Величкого; 3) портрет Мазепи в Плігаторському замку в Галичині; 4) гравюрований портрет в журналі „Дієвропейська Фама“, р. 1704. Досить аиставити ці чотири (здебільшого сучасні) зображення Мазепи, щоб переконатися, що в них масо, справді, автентичний портрет Гетьмана.

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Бофало, Н. Й.

Перша Академія Бродів
в Бофало.

Численна українська громада в Бофало святкувала в неділю, 27 липня вперше в історії цього міста Річчино бою під Бродами. Завдяки ініціативі колишніх воїнів Першої Української Дивізії, які в останніх місяцях прибули до Бофало, організовано і відсвятковано роковини цього великого бою, в якому впадо 4.000 українських воїнів в обороні рідної землі.

В день Академії відбулися паннахиди в українських церквах Бофало при численній участі громадянства. Вечером цього ж самого дня відбулася в церковній залі при вулиці Онейда Врочиста Академія, на яку масово прибули всі, кому дорога пам'ять тих, що впади в бою за краще завтра нашої Батьківщини. Коротка, але змістовна програма поклалася з військовою точністю і тривала неповну годину. Виконавці були: Хор СУМА — Бофало під диригентурою п. Мороза, артист Ю. Лаврівський і п. Леся Лисак. Відкрив Академію проф. З. Саган, а святкову доповідь вголос читав колишній звитовище Дивізії п. Олег Лисак.

Академія пройшла з великим успіхом а незвичайно чисельною участю присутніх доказує, що нашому громадянству дорогою лишилася пам'ять „хлопців з-під Бродів“. Особливо присмо відзначити чисельну участь молоді і юнацтва, яке

навіть в нових умовах не траїть контакту з нашою військовою традицією.

Зенон К.

Торонто, Онт.

Збори П'ятої Станції С.Б.У.В.

Надзвичайні загальні збори членів 5-тої Станції Союзу Бувших Українських Воїнів в Торонто, відбулися дня 27-го червня 1952 р. В цей день п'ять річниця нараховувала цілком 111 членів. Найважливішими точками зборів були:

Слово генерала армії УНР М. Садовського присвячене сл. пам'яті командармові армії УНР генерал-полковнику М. Омелянович-Павленкові. Повний зміст промови ген. М. Садовського громадянство мало нагоду почути на жалібній академії дня 1 липня; Лист Ген. Управи СБУВ в Монреалі, яким п'ятій станції СБУВ в Торонто наказується провести всі підготовчі роботи для комбатантського з'їзду, який буде скликаний до Торонто в передодні Свята Св. Покрови на дні 11 та 12 жовтня 1952 р.

Звіт окремої комісії, яка була повірена підготовчими роботами, щодо розроблення тривалих матеріальних підвалин для п'ятої станції СБУВ. Тому, що СБУВ є однією організації в терасанської організації, яка має затверджений канадською владою статут та має однакові права, як і суто канадської ветеранської організації, праці комісії була значно улегчена.

ШУКАЮ Корнелія Тарасюка, Ємільяна Тарасюка та Константина Чопана. — Прошу сповістити їхню кузину: PAULINE BOICZUK, 58 Elton St., — Brooklyn 8, N. Y.

Івана Гінтера із с. Бергомету, Івана Прокопюка та Івана Пригару із-під Чорнобиль — ТЮШУК Василь Мінтаский. Гаврила Перемішню з Тодорова (стар. емігрант) ПОШУК Дмитро Берник Гавриліа із Бергомету. — Хто про них знає, або вони самі — писати на ад.: ALEXANDER KUCZYK, 276 Manmouth St, Jersey City, N.J.

ЮВЕЛІР

CHARLES & CHARLES

191 Ave. B, Corner 12th St.
New York 9, N. Y.

Telephone: CA 8-1889

Годинарик і ювілер від 1905 р. Агенція на гарні швейцарські та американські годинарики та біжутерію. Всю працю виконується у власній роботні. Один рік гарантії.

КНИЖКУ Д-ра Д. ДОНЦОВА „ДУХ НАШОЇ ДАВНИНИ“ 2 видання. — Ціна \$2.— можна набути у п. Михайла Гіваго.

М. HIKAWY, 2323 W Rice St., Chicago 22, Ill.

ВАКАЦІЇ

ФЛАРІДА. Хто з українців має замір їхати на вакації до Майямі, Фларіда, то прошу зайти до українців. Масмо до винайму кабінки з кухнею або без, по дуже приступній ціні. Золотують-теся на адресу: LITTLE INN'S COURT, 13760 Biscayne Blvd., Miami 38, Fla., or Route US 1, Paul Walczuk, Prop.

з ПРИЧИНИ ВИЗДУ до Фларіди винаймається три кімнати.

Треба закупити меблі. — Рент \$ 13.80 місячно. Телефонувати: Mr. FRANK CASTIGLIONE, 7 Monroe St., — Passaic, N. J.

Управа 5-тої Станції СБУВ подас до відома всіх членів, що в найближчому часі будуть скликані писемно регулярні членські сходини присутність на яких буде для всіх членів обов'язкова. Члени, які змінили місце свого мешкання, закликаються негайно подати свої нові адреси до рук секретаря п'ятої станції п. І. Дубилка а саме: листовою на адресу — І Дубилко, 229 Беатріче Аве, Торонто.

КОМБАТАНСЬКИЙ З'ІЗД В ТОРОНТО

Всеканадійський З'їзд українських комбатантів, членів Союзу Бувших Українських Воїнів буде скликаний до Торонто на дні 11 та 12 жовтня 1952 р. Виконуючи наказ Генеральної Управи СБУВ, у права п'ятої станції СБУВ за присутності деяких членів станції та за головування начальника Генеральної Управи О. Магала, відбула в дні 12 та 19 липня п. р. спеціальні засідання на яких були устійнені напрямки підготовки з'їзду. Були обрані наступні підготовчі комісії: програмова, статутарна, господарча та скарбова. Далі була обрана спеціальна координаційна комісія, яка має очолювати діяльність всіх підготовчих комісій. В склад цієї координаційної комісії увійшли: начальник Генеральної Управи СБУВ, хорунжий армії УНР О. Магала — голова, член 5-тої станції СБУВ, полковник армії УНР О. Кузьмінський — діючий голова та член управи 5-тої станції СБУВ, хорунжий армії УНР Микола Сокол — секретарі. Адреса секретаря координаційної комісії: Микола Сокол, 94 Спайна Род, Торонто, Онт. Далі з'їздом будуть періодично публікуватись в тих українських часописах, які займають прихильне становище щодо життя та діяльності неспартійної, чисто ветеранської організації — Союзу Бувших Українських Воїнів в Канаді.

хор. Микола Сокол.

БІЗНЕСОВІ НАГОДИ

ДО ВІНАЙМУ приміщення на

кранію догди на м'ясарню і

криний склад.

Mr. KANENGISER

335 Henderson St., Jersey City, N.J.

Tel.: NE 6-1857

ДУЖЕ ВАЖНА КНИЖКА

ЗДОРОВ'Я

ДЛЯ ХОРИХ, ЯКІ ХО

РЮТЬ ДОВШІ РОКИ.

На ревматизм, катар, алцер у жолудку, біль під грудьми, перестуда, кашель, біль нирок, біль голені, недуга нервова, каміня в жолудку, каміня жовчові, біль міхура, недуга шкірна і інші недуги. Хорі знайдуть полегшення.

Пишіть по безплатну книжечку здоров'я. Адресуйте:

BRADLEY HERB

Box 224, Cooper Station

New York 3, N. Y.

О. Котанського

БАТЬКИ І ДІТИ

Драма з народного життя на 5 дій.

Ціна 25 ц.

Можна набути в книгарні „Свободи“:

"СВОБОДА"

81-83 Grand Street,

Jersey City 3, N. J.

ОЛЕКСАНДЕР КРУК

Одна з перших українських жертв на фронті в Кореї був підстаршина „маріне“ Олександр Крук.

В річницю спровадження і похорону тлінних останків Олеса хоча згадати кількома словами про цього юнака. Уродився він в Дітроїті, де закінчив відзначаюче гай-скул. По скінченню школи, вступив до війська, що дало йому змогу побачити чужі краї.

В часі своєї служби був він в Англії, Італії і Німеччині, де бачив життя наших скитальців і намагався їм допомогати як лише міг.

З вибухом війни на Кореї, в час, як він очікував паперів звільнення, забрали його на перевірці на кілька тижнів і так він опинився на Кореї. Брав участь у висадці на Ічоні і по дво-тижневих наступальних боях, будучи висланий на розвідку, гине від ворожої кулі.

Олександр Крук

У єнь перед його виїздом

з Каліфорнії до Кореї в часі

телефонічного розмови з мамою

в Дітроїті просить її, щоб ува

жала на молодшого брата

Гриця, бо це її одинока підпо

ра.

Одначе Гриць не міг по

годитися з думкою про втрату

брата і зараз по закінченню

гайскула в 1951 році зголосив

я до війська „маріне“ з особ

ливим проханням, щоб втя

гнули його до цієї самої комп

нії, де служив його брат О

лесь.

Сьогодні він вже вишк

лений вояк і очікує приказу,

який дозволить йому пістити

смерть брата.

Ці два брати виховані в

гарнім українським душі, члени

Народного Союзу, з яким

відражені українських

героїв, які боряться на рідних

землях.

Один брат неустрашимо іде

в бій і гине. — на його місце

приходить другий брат і стає

в лави боротьби проти кому

ністичної тиранії. В боротьбі

проти неї проливалися укра

їнська кров на рідних землях,

а також в далеких чужих кра

їнах.

Дай, Боже, щоб з цієї крові

відродилася теж і Українська

Самостійна Держава.

Знайомий

DUNLEY HAT SHOP

14 Saint Marks Place

NEW YORK, N. Y.

ВЕЛИКА ВИПРОДАЖ!

Солом'яні капелюхи від

\$1.25,

а з імпортованої панамі

від \$2.75.

Далше пригадуємо, що масмо відділ МУЖЕСЬКОЇ ГА

ЛІНТЕРІ, а саме: першої якості сорочки, спортивні сороч

ки з короткими рукавами, дощечки, піжами знайої марки:

"Jaysen", "Fruit of the Loom" і "Reis".

Простимо зайти і переконатись про високу якість матеріалу

у та низьку фабричну ціну! — Говоримо по українськи.

Слухайте наші оголошення по радіо-програми п. Мельника

кожної неділі між 7—8 год. рано на хвилях 1480,

(станція WHOM).

Отворено щоденно до 8:30 веч., в п'ятницю і суботу до 10:00.

Від 3. до 8. серпня зачищено.

DUNLEY HAT SHOP

14 ST. MARK'S PL., (Іст 8. вул., Bet. 2 — 3 Ave.) NEW YORK

Негри бойкотують білих людей

Омага, у стейті Небраска.

Група негрів віднеслася до влади по праву допомогу в своєму змаганні недопустити родину білих людей на поселення в їхньому сусідстві. Сімнадцять негрів, що мешкають компактною кількістю коло Омаги, підписали протест, виславляючи його до публічного оборонця Джозефа М. Ловлі, проти допущення на поселення в їхні околиці білих людей. Одна з підписаних негрів, Луелла Блексон, заявила, що вона не має ніякого закиду проти самої родини білих людей, тільки вона побоюється, що з їхнім приходом почнеться расова боротьба. „Дої все було в нас мирно, а з їх приходом можуть повстати непорозуміння й боротьба. В околиці живе багато дітей і вони можуть почати расову сварку“ — остерігас негрівка. Одначе ця сама група негрів з Омаги, незадовго після внесення протесту, відкликала свій протест, заявляючи, що перебування серед них білих не внесе непорозуміння.

ДЛЯ УСПОКОЄННЯ ДЕЯКИХ БОЛІВ

РЕВМАТИЗМУ

АБО НЕВРАЛЬГІЇ

АНТРО таблички надаються на пробу.

Чи можете успішати в дечім болі РЕВМАТИЗМУ або НЕВРАЛЬГІЇ? Винайдіть це самі для себе без жадного ризику. Вишліть оце повідомлення до KINGSLEY CO., Box 415, Dept. 13, Peekskill, N. Y., а звіт вишлють вам поштою багато чудових табличок АНТРО, за які ви заплатите поштареві \$3.00, а до того коштів післяплати за доставку. Якщо, після зажити цих табличок згідно з вказівками, ви не зможете написати, що це вам помогло на ваші болі, то вам повернуть усі ваші гроші на наше бажання. Отже не терпіть довше, не спробувавши захити АНТРО.

Імя _____

Адреса _____

Місцевість _____ Стейт _____

НЮ АРК І ОКОЛИЦЯ!

з днем 1. серпня ц. р.

відкриваємо

РІВНОЇ ДЕРЕВ'ЯНИХ

ВИБОІВ

під назвою

ART WOOD SHOP

630 Springfield Avenue

(між 15-тою і 16-тою вул.)

Newark, N. J.

Виконуюмо всі замовлення на

речі домашнього вжитку, як:

столярські, теслярські (карпен

терські) роботи.

Спілка:

ВАСИЛЬ ПАСІЧНИК

ЮРІЙ ПІТЬО

АНАТОЛЬ ПІТЬО

П. ЗАВОЛОЦЬКИЙ

ВАКАЦІЙНА ВІЛЛЯ

/ПАНСІОН/

своїм чудовим-затишним положенням серед чарівної, лісисто-гірської природи гір „CATSKILL“, має ідеальні можливості не тільки фізичного, але й умовного відпочинку. Окрім розкішних — гарно умебльованих, просторих кімнат, масмо теж кімнати із спеціальним призначенням для гостей, що бажали б бути на власних харчах. Ціни цих кімнат дуже низькі — від особи \$10. Матері з дітьми будуть мати знижку. — По ближчі інформації писати або дзвонити:

M. KULYNYCH

WELLINGTON COTTAGE

(назва пансіону)

SAUGERTIES, N. Y.

Tel.: 90W. 1. — SAUGERTIES, N. Y.

ПЕРЕВОЗИ — МІСЦЕНІ — ДАЛЕКОБІЖНІ

УКРАЇНСЬКЕ

ПЕРЕВОЗОВЕ БЮРО

В. Е. БОГАЧЕВСЬКИЙ

335 E. 6th STREET, NEW YORK 3, N. Y. — Tel. OR. 3-2484

Найкращі та у різних смаках

ЛІМОНАДИ І ВОДИ СОДОВІ

порушас українська фабрика

M. K. M. BEVERAGES Co.

Жадайте у всіх українських крамницях і на всіх імпрезах

тільки лімонад і вод содових однієї української фабрики

M. K. M. BEVERAGES Co.

31-13 Newtown Ave., — Astoria, L. I. C., N. Y.

Tel.: Ravenswood 8-8299

НЕЗВИЧАЙНІ ПРИГОДИ

МАТІЯ САНДОРФА

новість

Ю. ВЕРНА

В ДВОХ ТОМАХ

ЦІНА \$2.50

Замовлення слати до:

"СВОБОДА", P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

THE UKRAINIAN REVOLUTION

by John S. Reshetar, Jr.

This book is an analysis of the Ukrainian National Move

ment as it emerged at the time of the Russian Revolution

of 1917.

Published by Princeton University Press.

Price \$5.00.

Order from

"СВОБОДА", P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

ПІДРУЧНИК АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

ЮРІЯ ЛУЦЬКОГО

ФОНЕТИКА, ПРАВОПИС, СКЛАДНЯ, СЛОВО

ТВІР і т.д. включаючи англо-український словник

(понад 3,000 слів).

260 сторін. — Ціна \$3.00 за прим.

Замовлення враз з належністю слати до:

"СВОБОДА" BOOK STORE

81-83 Grand St. (P. O. Box 346) Jersey City 3, N. J.

НОВЕ ВИДАННЯ ОПДІ

УКРАЇНА, ЗЕМЛЯ МОЇХ БАТЬКІВ

Описова географія України Юрія Сірого.

Розкішне видання на крейдяному папері з художньою

колірною окладиною П. Холодного та 46 ілюстраціями.

Книжка корисна для молоді й дорослих!

Ціна \$1.25.

Книжку можна набути в книгарні „Свободи“:

"СВОБОДА", P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

СТАВАЙТЕ ЧЛЕНАМИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНО

ГО СОЮЗУ, А ТИМ САМИМ І СПІВЛАСНИКАМИ

ТРИНАДЦЯТИ МІЛЬЙОНОВОГО СОЮЗОВОГО

МАЙНА!

Evergreen 3-4450

FILL

YOUR BINS NOW

Spring Prices

IN EFFECT

MAPLE

Coal & Coke Co.

antracite FUEL OIL bituminous

OIL BURNERS

SALES & SERVICE

72-74 Box Street

BROOKLYN 22, N. Y.

Федко Кудлак

1951 — NASH

Гарне, велике з 4 дверима авто.

Радіо й опріанія. В уживанні

лише 8 місяців. Пройшло 14,000

миль. Ціна 1700 доларів. Прода

ється бо власність потребує

грошей на школу.

W. CHUPA

33 St. Marks Pl., New York, N. Y.

Tel.: ORegon 4-